Ankenævnet for Forsikring

909/13-5

Den 18. februar 2013 blev i sag nr. 83.187:

xxxxx xxxxxxx xxxxxxxxxxxx
xxxx xxxxxxx xxxx xxx xxxxx
xxxx xxxxxxx

mod

Gjensidige Forsikring ASA
A.C. Meyers Vænge 9
2450 København SV

afsagt

k e n d e l s e :

Forsikringstageren har ulykkesforsikring i Gjensidige Forsikring ASA. Han klager over, at selskabet har afvist at yde forsikringsdækning for et anmeldt ulykkestilfælde den 20/5 2011.

Selskabet har afvist at yde forsikringsdækning med henvisning til, dels at klageren har fremkaldt ulykkestilfældet ved grov uagtsomhed, dels at ulykkestilfældet skyldes hans deltagelse i et slagsmål.

I sin skadeanmeldelse af 4/7 2011 til selskabet har klageren bl.a. oplyst, at han har gener fra en brækket næse og nakke. Af klagerens beskrivelse af de omstændigheder, der fremkaldte skaden, fremgår bl.a.:

> "Slået ned udenfor en dør. På vej i byen er der en fra vores gruppe der kaster en mønt op gennem et vindue. Personen kommer ned på gaden og vi kommer efter. De løber op i lejlighed og vi løber efter. Når op og bliver slået ned ude i opgangen.

Den 27/7 2011 afsagde byretten dom i en straffesag mod den person, der slog klageren. Tiltalte nægtede sig skyldig. Klageren havde under retssagen nedlagt påstand om erstatning. Af udskrift fra dombogen for byretten fremgår bl.a.:

> "**Sagens oplysninger**
> Tiltalte, …, har forklaret, at han var til fest i …, hvor [vidnet] bor. Det var ikke noget specielt de fejrede. De var 9-10 personer i lejligheden, der ligger på 1. sal. De spillede musik og havde åbne vinduer. De sad og snakkede. Han havde drukket en halv flaske rødvin og nogle øl. De

hørte høj musik. Der blev kastet en mønt op på ruden, og det gav et smæld. Han sad med ryggen til ruden og faldt ned på knæene ved lyden, fordi han blev chokeret. Han løb ned til indgangsdøren i stueetagen for at se, hvad der skete. Han så 6 gutter og spurgte, hvad de havde gang i. Hans kammerat råbte ned til mændene på gaden oppe fra lejligheden. Mændene begyndte at trække hen mod tiltalte, og han lukkede derfor døren. Mændene spurgte, hvad han ville. Tiltalte kender situationen fra en tidligere dom og vidste, at han ikke skulle nogen steder hen. Han var ikke specielt beruset og gik tilbage til lejligheden. Han satte sig i sofaen. Tiltaltes kammerat, …, blev ved med at råbe ned til mændene på gaden. Han råbte, at det var utrolig modent af dem, for de var ældre end tiltalte og de andre i lejligheden. Pludselig råbte …, at mændene gik ind i opgangen. Tiltalte gik hen til vinduet og så ryggen på en person forsvinde ind i opgangen. Dette var den sidste person, der gik ind i opgangen. Alle 5 mænd var inde i opgangen. Tiltalte tænkte 'åh nej, hvad kommer der til at ske' og gik ud for at låse døren til lejligheden. Af nysgerrighed åbnede han døren for at kigge om mændene var på vej. Inden han fik set sig om var der en venstre hånd i døren og en person, der gik ind i lejligheden. Denne person gik hen til tiltalte og tog fat i ham og spurgte 'er det en mod en?' Manden skubbede tiltalte ind i et hjørne og stod helt oppe i hovedet på tiltalte. Tiltalte sagde til manden, at der ikke var noget, der hed en mod en, og at der var tale om ulovlig indtrængen. Tiltalte skubbede manden væk, men han gik frem mod tiltalte igen. Det var ikke et hårdt skub. Tiltalte kunne se, at manden trak sin højre skulder tilbage og bed læberne sammen, mens han holdt tiltalte med sin venstre hånd. Mandens kammerater stod bag ham. En af disse mænd tog sine briller af og lagde dem i lommen. Tiltalte tænkte, at mændene ville springe på dem, og han valgte at sætte grænsen ved at slå. Han slog for ikke selv at blive slået. Tiltalte slog med knyttet hånd og ramte manden på næsen. Manden faldt bagover og kom helt ned at ligge. Tiltalte forsøgte at lukke døren for at forhindre de andre i at trænge ind, men det kunne han ikke. Mandens hofte lå på dørkarmen og benene inde i lejligheden. Han ramte mandens ben med døren. Tiltalte fór op. Der var 4 af mandens venner ude på gangen. Vennerne sagde, at manden havde slået næsen, hvilket tiltalte godt kunne se, idet det blødte meget. Tiltalte gik ud på toilettet og hentede noget toiletpapir til manden. Pludselig var der 15 mand i lejligheden. 2 af tiltaltes veninder kom ud i gangen og hjalp manden på gulvet. Den ene af pigerne fik et slag med flad hånd af en af mandens kammerater, fordi hun havde ringet efter en ambulance. Den mand, der slog tiltaltes veninde, kom senere ind i lejligheden. De andre personer kom ude fra gaden, og pludselig var der i hvert fald 10 yderligere personer i lejligheden. Tiltalte mener, at politiet kom sammen med ambulancen, og at det var hans 2 veninder, der ringede efter ambulancen. Manden, der slog tiltaltes veninde, forsøgte også at slå tiltalte, men det lykkedes ikke. Tiltalte følte, at der var styr på situationen og holdt meget øje med de andres ansigtsudtryk. Da tiltalte slog manden, stod tiltaltes ven, [vidnet], ca. en halv meter fra tiltalte. Tiltalte slog manden, fordi mandens venner begyndte at 'kampforberede' sig og mandens egen attitude. Tiltalte har aldrig set manden før. Lejligheden var ca. 70 m^2. Før episoden var de 9-10 personer i lejligheden, og de var ca. 25 personer derinde, da de andre kom.

[Klager] har som vidne forklaret, at han natten mellem den 20. og 21. maj 2011 gik på …gade sammen med 8-9 andre personer. De kom fra en anden adresse i …gade, hvor de havde været til polterabend. Han var ikke fuld, men han havde drukket. De gik i en lidt splittet gruppe, hvor vidnet gik i den bagerste del. Der var åbenbart en fra gruppen, der kastede noget op på et vindue i en lejlighed. Der blev råbt lidt ud fra vinduet, men vidnet og hans gruppe gik videre. 2-3 personer oppe fra lejligheden kom ned på gaden. Der blev råbt lidt frem og tilbage, men han husker ikke hvad. De 2-3 personer var så langt ude på gaden, at man kunne se dem. Der opstod diskussion. Vidnet deltog i diskussionen. Da vidnet og de andre kom hen til døren til opgangen, blev døren smækket i hovedet på dem. Vidnet kom dog med ind i opgangen sammen med en anden mand fra gruppen. De gik ind i opgangen for at fortsætte diskussionen, som drejede sig om, hvad der var blevet kastet op på vinduet. Da vidnet kom op til lej-

ligheden blev han knaldet ned og bankede hovedet ned i trappekanten. Vidnet hverken bankede eller ringede på, for det nåede han ikke. Han nåede kun at registrere, at døren blev åbnet. Der blev ikke sagt noget, og det hele gik meget stærkt Han mistede bevidstheden på et tidspunkt. Der kom en pige ud fra lejligheden med noget papir til vidnet. I næste øjeblik kom politiet. Vidnet blev ramt på næsen, og næsen brækkede. Derfor går han ud fra, at slaget var med knyttet hånd, men han så det ikke. Han fik også et brud på en nakkehvirvel. Han nåede ikke ind i lejligheden. Han havde heller ikke sine ben eller fødder inde i lejligheden. Vidnet kom på skadestuen. På skadestuen fandt man ingen brud på nakken. Dagen efter opdagede en ergoterapeut, at der ikke var tale om hold i nakken. Vidnet havde problemer med talen og havde hovedpine. Senere på aftenen fik han flere problemer med talen og kunne ikke se. Han kom på hospitalet, hvor man opdagede bruddet. Det har været et smertehelvede.

På forsvarerens spørgsmål forklarede vidnet, at han gik ind i opgangen for at diskutere færdig. Han havde ikke til hensigt at skade nogen. Han blev knaldet ned med det samme, da han korn op til lejligheden. Han var ca. en halv meter fra døren på en afsats, da han blev ramt af slaget. Afsatsen er nok 1 meter eller mere.

Vidnet forklarede vedrørende erstatningspåstanden, at hans tøj blev ødelagt af blod. Hans briller er blevet væk i opgangen under tumulten. Han havde haft brillerne på indtil da. Medicinen var smertestillende og sovemedicin. Han har også fået noget mod betændelse. Han arbejder som havnearbejder og har gjort det de sidste 10 år. Han arbejder for forskellige firmaer på havnen. Han er medlem af en klub på havnen, hvor man er garanteret arbejde på de skibe, der kommer ind. Man har førsteret på arbejdet. Hans indtægt ligger omkring 370.000-500.000 kr. om året. Det svinger meget. Han fik en halo-vest på i forbindelse med bruddet på nakkehvirvlen. Vesten fikserer hovedet. Vesten bores fast i kraniet, og han gik med den i 5½ uge, hvorefter han fik det skiftet, fordi den havde rykket sig. Der gik betændelse i sårene. Han blev i stedet indlagt på … hospital, hvor han fik en halskrave på i stedet. Han skal beholde denne krave på til den 25. august 2011, hvis alt går som det skal.

[Vidnet] har som vidne forklaret, at han bor i …gade i en lejlighed. Han boldt fest den pågældende aften. De sad i stuen og drak øl. På et tidspunkt kom der en lyd, da noget ramte vinduet. Vinduet var ikke åbent. Vidnet og en kammerat åbnede vinduet og kiggede ned på gaden, hvor de så nogle mænd komme gående. De råbte ned til dem 'hvad har I gang i?' Der var ca. 7-8 mænd på gaden. Vidnet og hans kammerat kaldte på mændene, der var på vej væk. Mændene blev sure over dette. Vidnet gik væk fra vinduet, og hans kammerat, [tiltalte], sagde 'nu kommer de op'. Vidnet stod bare inde i stuen. Da [tiltalte] råbte, gik vidnet med ham ud i gangen for at låse døren. Da de kom ud i gangen, stod der allerede en af mændene ca. en halv meter inde i gangen. Vidnet stod lige bagved [tiltalte]. [Tiltalte] sagde, at han ville låse døren. Manden havde selv åbnet døren. Manden sagde ikke noget. [Tiltalte] skubbede manden, men fik ham Ikke skubbet helt ud af lejligheden. Manden korn tilbage og havde en aggressiv adfærd. Manden kom hurtigt frem og med armen oppe over hoftehøjde. Manden gik frem mod [tiltalte], og [tiltalte] slog ham for at forsvare sig selv. Slaget ramte manden i hovedet. Vidnet så ikke, hvordan [tiltalte] slog. Vidnet stod bagved [tiltalte]. Manden faldt bagover og lå på jorden. Vidnet så ikke om manden ramte noget, men han kan godt forestille sig, at han ramte noget. [Tiltalte] prøvede nu at lukke døren, men det kunne han ikke for mandens ben. Nogle af gæsterne fra vidnets lejlighed fik manden op at sidde og gav ham noget papir. Det var mandens venner, der ringede til politiet. Manden lå ikke længe på gulvet, inden han kom op at sidde.

På forsvarerens spørgsmål forklarede vidnet, at der kom 5-6 af mandens venner ind i lejligheden, efter at manden var kommet op at sidde. Den ene af dem var meget aggressiv og gik

efter alle inde i lejligheden. Han råbte også vidnet og [tiltalte] ind i hovedet. Politiet havde også svært ved at dæmpe denne mand ned. Manden, der blev slået, faldt lige ned.
…
Rettens begrundelse og afgørelse
Under sagen er der afgivet forskellige forklaringer om de omstændigheder, der umiddelbart gik forud for den udøvede vold.

Tiltalte har erkendt, at han efter noget tumult med [klager] slog denne med knyttet hånd, der ramte [klager] på næsen.

Denne forklaring er i overvejende grad i overensstemmelse med vidnet … forklaring om, at tiltalte ville låse døren, men at [klager] forinden var kommet lige indenfor indgangsdøren. Tiltalte skubbede til ham for at få ham ud af lejligheden og [klager] kom tilbage med en aggressiv fremtoning mod tiltalte, hvorefter tiltalte slog ham i ansigtet.

Uanset at [klager] var trængt ind i lejligheden uden tilladelse og - gik frem mod tiltalte på en aggressiv måde, finder retten, at tiltaltes voldsudøvelse ligger udenfor det nødvendige for straffri nødværge eller at overskridelsen var rimeligt begrundet i den hos tiltalte værende skræk eller ophidselse, jf. straffelovens § 13, stk.1 og stk. 2.

Tiltalte findes derfor skyldig i overtrædelse af straffelovens § 244, stk. 1, som angivet i anklageskriftet.

Efter de omstændigheder, der forelå forud for tiltaltes voldshandling, herunder at [klager] var fulgt efter tiltalte og trængt ind i lejligheden uden tilladelse og han efter at være skubbet vask, gik frem mod tiltalte på en aggressiv måde, mens hans kammerater kom ude på trappen, finder retten, at der foreligger formildende omstændigheder, jf. straffelovens § 82, nr. 3, idet tiltaltes handling grænser til at være omfattet af straffelovens § 13, stk. 2."

Den 9/11 2011 afsagde landsretten dom i straffesagen mod tiltalte. Klageren nedlagde påstand om erstatning for tingskade (6.094,50 kr.), helbredelsesudgifter (2.191.90 kr.), tabt arbejdsfortjeneste (158.532 kr.) og svie- og smerteerstatning (26.950 kr.). Af udskrift fra dombogen for landsretten fremgår bl.a.:

"**Landsrettens begrundelse og resultat**
Efter bevisførelsen, herunder tiltaltes egen forklaring, er det bevist, at tiltalte tildelte [klager] et knytnæveslag i ansigtet.

Det kan efter de afgivne forklaringer ikke afvises, at [klager] har været inde i lejlighedens entre, men tiltaltes forklaring om, at det var nødvendigt for ham at slå, er ikke bestyrket af andre omstændigheder i sagen. Det kan således ikke antages, at tiltaltes handling var nødvendig for at modstå eller afværge et påbegyndt eller overhængende uretmæssigt angreb, hvilket heller ikke tiltaltes forklaring for byretten om optakten til slaget tyder på. Tiltaltes handling er derfor ikke straffri som foretaget i nødværge efter straffelovens § 13, stk. 1, og overskridelsen af grænserne for nødværge er heller ikke således rimeligt begrundet, at handlingen er straffri i medfør af samme bestemmelses stk. 2.

Landsretten finder endvidere ikke, at gerningen grænser til at være omfattet af en straffrihedsgrund, hvorfor bestemmelsen i straffelovens § 82, nr. 3, ikke kan føre til en mildere bedømmelse.

Ved straffastsættelsen skal der på den ene side lægges vægt på, at det efter det oplyste om forholdets følger må lægges til grund, at der var tale om et hårdt slag, og at forholdet er begået mindre end 6 måneder efter, at tiltalte blev dømt for vold. På den anden side må der lægges vægt på, at forurettede selv til en vis grad har opsøgt den situation, der opstod. Efter denne afvejning finder landsretten, at straffen, der fastsættes i medfør af straffelovens § 244,3f. § 247, stk. 1, passende kan fastsættes til fængsel i 40 dage.

Der er efter forholdets karakter sammenholdt med forstraffen, ikke grundlag for at gøre straffen betinget, heller ikke på ny med vilkår om samfundstjeneste.

De juridiske dommere tager påstanden om erstatning og godtgørelse til følge for så vidt angår posterne tingserstatning, helbredelsesudgifter og godtgørelse for svie og smerte med i alt 35.236,40 kr., da disse poster er tilstrækkeligt dokumenterede.

På det foreliggende grundlag tager de juridiske dommere i medfør af retsplejelovens § 992, stk. 1, ikke påstanden om erstatning for tabt arbejdsfortjeneste under påkendelse, da det på grund af [klagers] varierende indtægtsforhold findes betænkeligt at basere denne del af opgørelsen alene på oplysninger om hans indtægter i 2011.

Med hensyn til spørgsmålet om forrentning foreligger der ikke specifikation af den erstatningsopgørelse, der forelå for byretten, hvorfor der ikke i domskonklusionen kan fastsættes periodisering af forrentningen af de enkelte poster ud over en henvisning til bestemmelsen i erstatningsansvarslovens § 16."

Ved brev af 22/3 2012 til klagerens advokat har Erstatningsnævnet bl.a. meddelt:

"Erstatningsnævnet har som bestemt ved … Landsrets dom af 09-11-2011 tildelt Deres klient følgende:

Godtgørelse for svie og smerte: 26.950,00 kr.

Beløbet vil med tillæg af rente (referencesats + 7 %) fra den 09-12-2011 blive sendt til Dem fra … Politi … i løbet af ca. 14 dage."

For så vidt angår klagerens krav om erstatning for sine helbredelsesudgifter og tingskade har Erstatningsnævnet henvist klageren til at søge erstatning hos sit forsikringsselskab.

I klageskema af 4/9 2012 har klageren bl.a. anført:

"1. Sagsfremstilling, kort redegørelse for sagen. …
Bliver slået ned i en opgang hvor jeg er kommet ind. Har hverken haft til hensigt at komme ind i lejlighed eller slås. Jeg kaster ikke 'genstanden' på vinduet. Det gør en fra gruppen foran. I øvrigt kommer de ned på gaden og opsøger.

Se bilag: Både domsafsigelser fra byret - landsret + min mail til forsikring.

2. Hvad vil De konkret opnå hos selskabet? …

Vi have min ménsats. Jeg betaler trods alt forsikring."

Dertil har selskabet i brev af 30/10 2012 til nævnet bl.a. bemærket:

"Af ulykkesforsikringen fremgår det under 'Særlige forhold' på side 5, at forsikringen ikke dækker følgende:

'Følger af ulykkestilfælde, der er fremkaldt af dig med vilje eller grov uagtsomhed'
'Følger af ulykkestilfælde, som skyldes ... aktiv deltagelse i slagsmål...'

I henhold til retspraksis foreligger der grov uagtsomhed, *'når sikredes adfærd har indebåret en indlysende fare for den faktiske indtrådte skade'.*

Det er vores vurdering, at forsikringstagers adfærd har indebåret en indlysende fare for den faktiske indtrådte skade, og vi vil herunder underbygge dette nærmere.

Både forsikringstager og modparten, samt forskellige vidner har afgivet forklaringer for … Byret samt … Landsret. For nærmere redegørelse heraf henvises i det hele til vedlagte domsudskrifter, hvoraf vidneforklaringer og nærmere redegørelse af hændelsesforløbet er anført.

Der er en del divergerende oplysninger om hvad der konkret skete op til den indtrådte skade, men fakta er dog følgende:

Forsikringstagers gruppe initierer konflikten ved at kaste en genstand (mønt) på ruden.

Forsikringstager har været til polterabend og drukket, og han deltager selv i diskussionen på gaden neden foran lejligheden.

Modparten vælger at forlade diskussionen på gaden og går tilbage til lejligheden.

Efter at modparten er gået tilbage til lejligheden, og døren er lukket ind til opgangen, følger forsikringstager og andre fra gruppen efter modparten ind ad døren til opgangen og går op til lejligheden.

Efter de afgivne forklaringer kunne Landsretten ikke afvise, at forsikringstager havde været inde i lejligheden - en lejlighed hvor han var uønsket og på ingen måde burde befinde sig.

Modparten oplyser i sin forklaring, at han følte sig truet af forsikringstageren, og et andet vidne oplyser, at forsikringstager var meget aggressiv.

Der er ingen tvivl om, at situationen er tilspidset. Begge grupperinger har drukket, og der har været voldsom diskussion allerede nede på gaden.

Forsikringstager har intet at gøre i opgangen eller i lejligheden. Alligevel vælger forsikringstager i denne tilspidsede situation at følge efter modparten sammen med nogle fra gruppen og gå op til lejligheden, og det må derfor lægges til grund, at forsikringstager var indstillet på en mulig voldelig konfrontation.

Som følge heraf er det vores opfattelse, at forsikringstager på denne måde har bragt sig selv i en situation, hvor det er indlysende, at der var fare for slagsmål og / eller forsikringstagers tilskadekomst.

Landsretten oplyser i øvrigt også, at de har lagt vægt på, at forurettede (forsikringstager) til en vis grad selv har opsøgt situationen.

På baggrund af ovenstående er det vores holdning, at forsikringstagers adfærd har indebåret en indlysende fare for personskade.

Da forsikringstagers adfærd har indebåret en indlysende fare for personskade, er der tale om grov uagtsomhed.

I henhold til forsikringsbetingelserne på side 5 'Særlige betingelser' er der ingen dækning over ulykkesforsikringen, såfremt forsikringstager har handlet groft uagtsomt.

Herudover vil vi også nævne, at det i forsikringsbetingelserne tillige er anført, at forsikringen ikke dækker *'Følger af ulykkestilfælde, som skyldes ... aktiv deltagelse i slagsmål...'*

Som det fremgår af ovennævnte redegørelse har forsikringstager selv fremprovokeret og opsøgt en mulig voldelig konfrontation.

Med henvisning til kendelse fra Ankenævnet for Forsikring nr. 58.735, hvoraf det fremgår at skadelidte lod sig inviterer udenfor til slagsmål, men hvor nævnet fastlægger, at det forhold, at skadelidte ikke nåede at deltage i slagsmålet, men selv blev slået ned først, ikke bringer forholdet uden for dækningsundtagelsen omkring 'slagsmål'.

Det er vores opfattelse, at vores forsikringstagers situation er tilsvarende ovennævnte ankenævnssag nr. 58.735.

Dette begrundes med, at forsikringstager - i en tilspidset situation efter en forudgående ophedet diskussion - vælger at gå efter modparten ind i en opgang og op til modpartens lejlighed og muligvis ind i lejligheden - et sted hvor han intet har at gøre og er uønsket - dermed selv aktivt har fremprovokeret og opsøgt en mulig voldelig konfrontation (slagsmål). At forsikringstager herefter bliver slået ned først, bringer ikke situationen uden for dækningsundtagelsen omkring *'aktiv deltagelse i slagsmål' jf.* AK 58.735.

På baggrund af ovenstående må vi både med henvisning til dækningsundtagelserne omkring *'grov uagtsomhed' og 'aktiv deltagelse i slagsmål'* fastholde, at vi ikke kan tilbyde forsikringsdækning for det anmeldte forhold."

Af forsikringsbetingelserne fremgår bl.a.:

"

	Dækker	Dækker ikke
…	…	…
Hvad	Personskade der er en direkte følge af et ulykkestilfælde. Med et ulykkestilfælde menes • En pludselig udefra kommende hændelse, der medfører personskade	…
Særlige forhold		… • Er fremkaldt af dig med vilje eller ved grov uagtsomhed

		• Skyldes selvforskyldt beruselse, selvforskyldt påvirkning af narkotika eller andre rusmidler, selvmordsforsøg, aktiv deltagelse i slagsmål eller strafbare handlinger og følger heraf

"

Nævnet udtaler:

Som sagen er oplyst, finder nævnet at måtte lægge til grund, at klageren gik fra gaden til lejligheden på første sal i umiddelbar forlængelse af, at de to grupperinger havde diskuteret højlydt. Efter det oplyste om de omstændigheder, der lå forud for den tiltaltes voldshandlinger, finder nævnet endvidere at måtte lægge til grund, at klageren muligvis var trængt ind i entreen, og at han gik frem mod tiltalte.

Nævnet finder det til trods herfor betænkeligt at fastslå, at klageren har handlet groft uagtsomt. Nævnet har i den forbindelse også lagt vægt både på landsrettens bevisbedømmelse i straffesagen mod skadevolderen og på, at Erstatningsnævnet ikke har reduceret hans godtgørelse som følge af medvirken til skaden, jf. offererstatningslovens § 6 a. Nævnet finder heller ikke, at der har været tale om aktiv deltagelse i slagsmål.

Som følge heraf

b e s t e m m e s :

Selskabet, Gjensidige Forsikring ASA, skal anerkende, at det er uberettiget til at afvise kravet med henvisning til, at klageren har handlet groft uagtsomt eller har deltaget i slagsmål.

Poul Sørensen

Udskriftens rigtighed bekræftes

Henning Jønsson